

انجمن علمی ترومای ایران

سند راهبردی

انجمن علمی ترومای ایران

تهیه و تنظیم

دکتر کورش کریمی یارنندی

با همکاری اعضای انجمن

زمستان ۱۳۹۲

مقدمه

تروما تکامل از مضللات بزرگ بهداشتی و درمانی کشور به شمار می‌رود. نتایج مطالعات انجام شده در مرکز تحقیقات تروما در ۸ شهر بزرگ کشور نشان می‌دهد که میزان مرگ و میر به ازای هر ۱۰ هزار خودرو در ایران حدود ۳۳ نفر است و نیز براساس محاسبات انجام شده در دنیا، میر معین تلف شده بر اثر «تروما» برابر است با مجموع عمر مفید تلف شده ناشی از بیماری‌های قلب و سرطان ضرب در عدد یک و نیم.

در حال حاضر حدود ۵۰ درصد علل «تروما» در دنیا، تصادفات رانندگی و حوادث ترافیکی است و براساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، در صورت عملی شدن اقدامات اساسی در این زمینه این رقم در سال ۲۰۲۰ میلادی به ۴۰ درصد خواهد رسید.

کارشناسان معتقدند سه عامل عمده مرگ و میر در دنیا به ترتیب بیماری‌های قلبی و عروقی، انواع سرطان و تروما است که در کشور ما «تروما» در رتبه دوم قرار دارد.

کاستیهای متفاوت در حوزه‌های مختلف آموزش و تحقیقات در حوزه تروما و پتانسیلهای شگرف بررسی علمی در زمینه پیشگیری، فرهنگسازی، ارائه آمار و درمان این معضل بزرگ بهداشتی مؤسسين را بر آن داشت که انجمن علمی تروما را تأسیس نمایند.

استادید و پژوهشگران دانشگاهی در رشته‌های مختلف مرتبط با تروما از سال ۱۳۸۴ تلاش زیادی را برای تأسیس این انجمن آغاز کردند که نهایتاً در سال ۱۳۸۸ منجر به انتخاب اولین اعضای هیئت مدیره انجمن علمی تروما در مجمع عمومی گردید.

در این انجمن تأکید بر ارزشهای انسانی و همچنین مدیریت دانش در عرصه‌های مختلف برخورد با معضل تروما سرلوحه فعالیت قرار گرفته است.

بیانیه مأموریت انجمن (Mission):

• نیاز جامعه و محدوده مکانی:

انجمن تروما انجمنی است مردم نهاد و دانش محور که در سطح ملی (کشور جمهوری اسلامی ایران) و در قالب برنامه زمانی فعلی سه‌ساله به فعالیت می‌پردازد. مأموریت انجمن ارتقاء سلامت جامعه از طریق کمک به پیشرفت فرهنگ، کیفیت پیشگیری و درمان و ارائه آمار قابل اطمینان در مورد انواع تروما در کشور می‌باشد.

• مخاطبین

مخاطبین انجمن به صورت اعم کلیه افراد جامعه (در زمینه اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی) و به طور اخص نهادهای تصمیم‌گیر (تطبیق راهبردی و رانندگی، خودروسازان، اورژانس کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، بیمه‌کاران عمرانی و...) و کادر درمان اعم از پرستاران، تکنیسینهای اورژانس، کادر اتاق عمل، پزشکان عمومی، رزیدنها و متخصصین می‌باشد.

• تعهد

- پایبندی به اخلاق حرفه‌ای، تخصص‌گرایی، کار تیمی و علمی، نوآوری، صداقت، پیشگامی و بهترین ضوابط علمی موجود از اصول فعالیت در این انجمن است.

- مسئولین و سیاستگذاران انجمن در زمینه ایجاد انگیزش و رضایت در پزشکان همکار و کارکنان، در راستای ارتقاء انجمن متعهد می‌باشند.
- اعضای این انجمن، به تعهد سازمانی (نظم و تقدم منافع گروهی بر منافع فردی) و خدمت‌رسانی در زمینه ارتقاء سلامت جامعه معتقد و در برابر سلامت مالی و رشد اقدامات انجمن متعهد می‌باشند.
- انجمن خود را متعهد به کمک در حوادث غیرمترقبه در زمینه آموزش، پژوهش و اطلاع‌رسانی به نهادهای مسئول می‌داند.

• ویژگیهای منحصر به فرد و مزیت‌های رقابتی

- نماد (Brand) انجمن به عنوان یک انجمن شناخته شده و متشکل از اعضای دارای سوابق و تجربیات برجسته در امر درمان، تصمیم‌گیری و سیاستگذاری و آموزش و جذب اعتبار آموزشی و پژوهشی از این طریق.
- حضور افراد شاغل در مراکز و نهادهای تصمیم‌گیر در مورد تروما و دسترسی به سیاستگذاران (مرکز پژوهشهای مجلس، وزارت بهداشت و شورای عالی سلامت)
- قابلیت ارزشیابی و تعیین استاندارد درمان، طراحی مدل و تعریف مراکز تروما و حتی کمک به تدوین اعتباربخشی با توجه به مأموریت، ساختار و بنیه انجمن
- قابلیت برگزاری همایشهای آموزشی و اعطای امتیاز بازآموزی با توجه به مؤلفه‌های فوق
- قابلیت برگزاری جلسات مشترک با نهادهای مختلف (از جمله نهادهای ترافیکی نظیر شهرداری و بخش جامعه ایمن و راهنمایی و رانندگی و خودروسازان، ارکان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و ...)
- قابلیت معرفی انجمن در سمینارهای مختلف
- همکاری با مرکز تحقیقات تروما و جراحیهای سینا و استفاده از پتانسیلهای این مرکز به جهت آشنایی دیرینه اعضا (به ویژه در زمینه راه‌اندازی دبیرخانه و استفاده از پتانسیلهای پژوهشی این مرکز)
- چند رشته‌ای بودن اعضای هیأت علمی عضو انجمن

چشم‌انداز و دورنمای انجمن (Vision):

انجمن ترومای ایران در پایان سال ۱۳۹۵، به عنوان سازمان معتبر غیردولتی (NGO) در زمینه اقدامات پژوهشی و علمی مرتبط با تروما در سطح کشور در میان جامعه پزشکی و پیراپزشکی و نهادهای مسئول به شمار خواهد آمد. این سازمان غیردولتی ضمن تعامل نزدیک با شبکه تروما، مراکز تحقیقات ترومای کشور و نهادهای تصمیم‌گیر و رسانه‌ها، وظیفه کمک به ارزشیابی، آموزش و اطلاع‌رسانی علمی در زمینه تروما را بر عهده خواهد داشت.

این انجمن واجد بودجه متوازن، مناسب و پایدار به منظور بقای فعالیتهای انجمن و عضو اصلی در قطب علمی تروما خواهد بود. انجمن تروما ضمن عضوگیری سراسری از میان پزشکان و پرسنل مرتبط با امر پیشگیری و درمان تروما، وظیفه پایه‌ریزی و انجام پاره‌ای از پژوهشهای کشوری، برگزاری کارگاههای آموزشی، مشارکت علمی در مجلات مرتبط با تروما در کشور، کمک به ارتقاء استانداردهای درمان تروما و تعریف مراکز بر اساس شاخصهای محلی و کشوری و برگزاری کنگره‌های بازآموزی در حیطه پیشگیری و درمان تروما را بر عهده خواهد داشت. ضمناً این انجمن به عنوان یکی از مراجع اصلی مشاوره برای قانونگذاری، سیاستگذاری و اجرا در زمینه تروما به شمار خواهد رفت.

اهداف راهبردی (Goals)

- ۱- ارتقاء تولید دانش و پژوهش و نشر آن در حوزه‌های مختلف مرتبط با تروما
- ۲- ارتقاء و توسعه آموزش‌های مرتبط با حوزه تروما
- ۳- ارتقاء و توسعه همکاری و مشارکت در فعالیتهای علمی مرتبط با تروما
- ۴- مشارکت در اعتباربخشی فعالیتهای علمی، مدیریتی و اجرایی در حوزه تروما
- ۵- پاسداری علمی و حمایت از محیط و جامعه اعم از مردم و مدیران در حوزه‌های تدبیر، تقنین و اجرای مرتبط با مدیریت تروما

هدف راهبردی اول: ارتقاء تولید دانش و پژوهش و نشر آن در حوزه‌های مختلف مرتبط با تروما

راهبردهای هدف اول:

۱-۱: بهینه‌سازی پژوهش در زمینه کیفیت استانداردهای پیشگیری (اعم از فرهنگ، وسیله، جاده، ایمنی کار و ...)، کیفیت ارائه خدمات اورژانس تا قبل از انتقال به بیمارستان، کیفیت ارائه خدمات درمانی و توانبخشی، میزان آشنایی کادر درمانی با اصول نوین مراقبت در تروما، ملاحظات خاص درمانی تروما در ایران و منطقه و پژوهش در مورد مخاطبین (تعداد پرستاران، تکنیسینهای اورژانس، کادر اتاق عمل، پزشکان عمومی، رزیدنتها، متخصصین و ...)، نیازهای آموزشی و غیر آموزشی این گروه‌های هدف و ...)

۲-۱: زمینه‌سازی برای تبدیل دانش نهفته به دانش آشکار

۳-۱: ایجاد بستر مناسب برای بومی‌سازی دانش در حیطه مرتبط با تروما (پیشگیری، درمان، بازتوانی)

۴-۱: نشر و ترویج یافته‌های علمی و تجارب عملی

اهداف عینی هدف راهبردی اول:

۱-۱-۱: شناسایی مراکز پژوهشی در زمینه تروما

۲-۱-۱: شناسایی و جلب مشارکت و توانمندسازی پژوهشگران در عرصه پیشگیری و درمان تروما

۳-۱-۱: گسترش دانش در حوزه تروما با طرح‌ریزی پژوهشهای سیستماتیک و محتاج هماهنگی و با همکاری با سایر مراکز نظیر مراکز تحقیقات ترومای کشور

۴-۱-۱: برگزاری نشستها، گردهماییها و همایشهای علمی، پژوهشی

۵-۱-۱: ایجاد ارتباط میان پژوهشگران مختلف محلی، شهری و استانی با یکدیگر

۶-۱-۱: کمک به هماهنگی پژوهش‌های تروما در کشور

۱-۲-۱: شناسایی مدیران و کارشناسان باتجربه در امر مدیریت تروما و مستندسازی تجارب موفق آنها

۲-۲-۱: ایجاد کانونهای تخصصی هم‌اندیشی برای کارشناسان عرصه‌های مختلف مرتبط با تروما.

۱-۳-۱: نیازسنجی مباحث و اولویت بندی متون علمی مورد نیاز

۲-۳-۱: تشویق و ترغیب نویسندگان و پژوهشگران جهت تدوین و تألیف متون علمی

۳-۳-۱: جمع‌آوری، پایش و ارزیابی مجدد آمار جدید در زمینه تروما (اعم از شیوع و بروز و استانداردها) در ایران

۱-۴-۱: نیازسنجی و اولویت بندی پژوهشهای علمی مناسب کشوری

۲-۴-۱: همکاری با مجلات علمی موجود و مرتبط با تروما در کشور

۳-۴-۱: سازماندهی اسناد و مدارک اعم از الکترونیک و غیرالکترونیک، سمعی و بصری

۴-۴-۱: گزارشهای رسانه‌ای نتایج پژوهشها در راستای ارتقاء فرهنگ‌سازی در صورت لزوم

هدف راهبردی دوم: ارتقاء و توسعه آموزشهای مرتبط با حوزه تروما

راهبردهای هدف دوم:

- ۱-۲: تلاش برای بهبود وضعیت مراکز علمی، آموزشی و دانشگاهی مرتبط با حوزه تروما
- ۲-۲: نظام‌مند کردن و بهبود رشته‌های دانشگاهی موجود در دانشگاههای مختلف
- ۳-۲: ترویج و فرهنگ‌سازی آموزشهای عمومی و همگانی

اهداف عینی هدف راهبردی دوم:

- ۱-۱-۲: ارتقاء آموزش از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط برای مخاطبین در بیمارستانها و کمک به تربیت نیروی کارآمد
- ۲-۱-۲: نیازسنجی، اولویت‌بندی و نقد کارکرد و گسترش مراکز جدید آموزشی (مرتبط با تروما)
- ۳-۱-۲: کمک به بازنگری و ساماندهی مراکز موجود
- ۴-۱-۲: کمک به ارتقای استانداردهای پیش‌گیری، درمان و بازتوانی از طریق آموزش موارد فوق
- ۱-۲-۲: نیازسنجی، اولویت‌بندی و نقد کارکرد و گسترش دوره‌های دانشگاهی جدید مرتبط با تروما
- ۲-۲-۲: بازنگری و ساماندهی دوره‌های دانشگاهی موجود و مرتبط با تروما
- ۱-۳-۲: تدوین متون آموزشی مورد نیاز برای آموزش اقشار مختلف مردم توسط نهادهای مرتبط.
- ۲-۳-۲: ترغیب و تشویق نهادهای مرتبط جهت مشارکت در انجام آموزش همگانی
- ۳-۳-۲: مشارکت فعال اعضاء در امر آموزش عموم در صورت لزوم

هدف راهبردی سوم: ارتقاء و توسعه همکاری و مشارکت در فعالیتهای علمی مرتبط با تروما

راهبردهای هدف سوم:

- ۱-۳: توسعه همکاریهای بین بخشی مراکز علمی، دانشگاهی، عملیاتی و تحقیقاتی
- ۲-۳: بهره‌گیری از شبکه مناسب برای به اشتراک گذاردن دستاوردهای علمی و کاربردی

اهداف عینی هدف راهبردی سوم:

- ۱-۱-۳: انعقاد تفاهم‌نامه و همکاری با مراکز مختلف پژوهشی، قطبهای تروما و شبکه ترومای کشور
- ۲-۱-۳: تعریف و راه‌اندازی پروژه‌های مشترک
- ۳-۱-۳: برگزاری نشستها و گردهماییهای مشترک به منظور تشریک ایده‌ها و تجارب
- ۱-۲-۳: تأسیس و راه‌اندازی شعب قطبی انجمن (بر اساس قطب‌بندی کشوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)
- ۲-۲-۳: توانمندسازی و سازماندهی اعضای انجمن

هدف راهبردی چهارم: مشارکت در اعتباربخشی فعالیتهای علمی، مدیریتی و اجرایی در حوزه تروما

راهبردهای هدف چهارم:

- ۱-۴: ترویج فرهنگ اعتباربخشی و اعتبارسنجی فعالیتهای مرتبط با تروما
- ۲-۴: توسعه مفاهیم و استانداردهای مناسب در حیطه تروما در ایران
- ۳-۴: توسعه رویکرد تأیید و تضمین اعتبار فعالیتهای مدیریتی و اجرایی در حوزه تروما

اهداف عینی هدف راهبردی چهارم:

- ۱-۱-۴: اجرای برنامههای آموزشی در زمینه اهمیت و نقش اعتبارسنجی
- ۲-۱-۴: شناسایی و همکاری با نهادها و مراکز اعتباربخشی و اعتبارسنجی
- ۱-۲-۴: مشارکت در تدوین و بومی سازی مفاهیم، شاخصها و استانداردهای اعتباربخشی و اعتبارسنجی
- ۲-۲-۴: انتشار معیارها و ترغیب بکارگیری آنها
- ۳-۲-۴: مشارکت در به روزرسانی معیارهای موجود
- ۱-۳-۴: حمایت علمی از مراکز متقاضی اعتباربخشی و اعتبارسنجی در حوزه پیشگیری و درمان تروما
- ۲-۳-۴: ترغیب و تشویق ارائه کنندگان خدمت برای تضمین اعتبار خدمات مربوطه

هدف راهبردی پنجم: پاسداری علمی و حمایت از محیط و جامعه اعم از مردم و مدیران در حوزههای تدبیر، تقنین و اجرای مرتبط با مدیریت تروما

راهبردهای هدف پنجم:

- ۱-۵: مشارکت در تصمیم سازی و تصمیم گیری در حوزه تدبیر، تقنین، برنامه ریزی و اجرا در حیطه های مرتبط با پیشگیری و درمان تروما
- ۲-۵: توسعه کمی و کیفی تحلیلها و پیشنهادهای راهبردی در عرصه پیشگیری و درمان تروما

اهداف عینی هدف راهبردی پنجم:

- ۱-۱-۵: تعامل با مراکز مهم و ارائه مشاوره به مراکز مهم مرتبط با تروما (نهادهای سیاست گذاری، قانونگذاری، اجرایی و رسانه ای)
- ۲-۱-۵: ارائه گزارشهای تحلیلی در حوزه پیشگیری و درمان تروما به نهادهای ذیربط
- ۳-۱-۵: حضور فعال در مجامع تصمیم گیر و تصمیم ساز
- ۱-۲-۵: ارائه گزارشهای اجرایی و جلب حساسیت مسئولان و مدیران نسبت به اولویتهای حوزه تروما
- ۲-۲-۵: ارائه پیشنهاد یا مشاوره جهت تنظیم لوایح و همکاری علمی در زمینه تدوین طرحهای قانونی مجلس شورای اسلامی در ارتباط با الزام افراد و نهادهای مختلف به کسب صلاحیتهای علمی و تجربی